

Anmeldelser

The Birds of Ecuador

Robert S. Ridgely & Paul J. Greenfield. Vol. 1: Status, Distribution and Taxonomy. 848 sider, 1 kort, hft. £ 55. Vol. 2: A Field Guide. 740 sider, 96 farvetavler, 1 kort og 117 andre illustrationer samt 1596 udbredelseskort. £ 40. Christopher Helm, London, 2001. Samlet pris for de to bind £ 80. Pris i DOF-Salg kr. 785 (vol. 1) og 595 (vol. 2).

I Ecuador kan man se 16% af alle verdens fuglearter på kun 0,3% af jordens landareal, og dette værk, der har været ventet med spænding lige siden 1994, har omsider gjort det muligt at bestemme alle disse arter på egen hånd. Med det enorme artsantal har forfatterne valgt at behandle arternes status, habitat, udbredelse og systematiske stilling i et særskilt bind 1, mens bind 2 er den egentlige field guide. For feltornitologer er det nok at have sidstnævnte med i tasken, mens den anden kan konsulteres senere.

Ridgely, som er hovedansvarlig for teksten, har indsamlet oplysninger fra en utrolig mængde trykte og utrykte kilder, og bogen er praktisk taget ajourført frem til 1997, med enkelte senere tilføjelser. Bogens store styrke er de mange nye udbredelsesdata og diagnosticeringen af og "oprydningen" i underarterne. Det enorme bagvedliggende arbejde skyldes Mark Robbins, og det kan mildest talt undre, at han ikke er blevet medforfatter på bogen. Ridgely har taget sig af den øvrige del af systematikken og følger desværre en helt ny taxonomi, en mellemting mellem det biologiske og det fylogenetiske artsbegreb, og med en rækkefølge, der hverken er den traditionelle eller Sibley & Monroe's. Cirka 50 underarter er ophøjede til arter uden en nøje redegørelse, og da mange utvivlsomt vil henvise til denne bog fremover, bevæger systematikken sig ud i en halvvidenskabelig gråzone, hvor en række former gives artsrang uden at det nogensinde er blevet ordentlig dokumenteret. Det er også irriterende, at mange af de engelske navne er nye og ikke følger Meyer de Schauensee, også selvom de nye navne oftest er bedre end de gamle.

Skønt forfatterne har forsøgt at give bogen et videnskabeligt præg, er den dog mest henvendt til feltornitologer. Det vigtigste spørgsmål er derfor, om den kan bruges til at bestemme fuglene i felten. Og det kan den – uden de store problemer kan man få bestemte alle fugle, man har set godt, dog med undtagelse af en del ungfugle og visse svære grupper. Greenfield, som har malet farvetavlerne med i alt 2449 dragter af 1591 arter, hører måske ikke til de største fugletegnere, men hans skematiske tavleopbygning med alle arterne i samme stilling gør det nemt og hurtigt at afgøre hvilken farvekombination, der passer bedst til den fugl man har for sig. Er man alligevel i tvivl, vil et hurtigt kig i tavletekstens oplysninger om

habitat og udbredelse som regel afgøre sagen, og kun sjældent vil det være nødvendigt at slå op i hovedteksten for at få hjælp. I denne gives en mere detaljeret beskrivelse med angivelse af forvekslingsmuligheder. Der er også stemmebeskrivelser, men selvom de er korrekte nok, er de ikke specielt gode. De er skrevet af Ridgely og kontrolleret af Paul Coopmans, som er en af de største kapaciteter inden for det felt, og havde han skrevet beskrivelserne og ikke blot tilføjet og rettet, var de sikkert blevet væsentlig bedre. Ikke mindst stemmerne af de svære *Scytalopus*-tapaculoer, som næsten kun kan bestemmes på stemmen, er et af bogens svage punkter.

Udbredelseskortene er generelt gode og fulde af nye oplysninger. For sjældnere arter er de kendte lokaliteter prikket ind, men pennestrøget er flere steder for groft – man kunne således let have angivet de få resterende bjerge med skov i sydvest (Chilla, Celica, Sozoranga, Cariamanga og vestskråningen af Cord. Las Lagunillas), så læseren bedre kunne forstå vigtigheden af at beskytte disse pletter. Og kortene er ikke altid konsistente med teksten i bind 1, så man skal checke dette før man kan være sikker på, at en iagttagelse er ny for det pågældende sted. Endelig er der problemet med dårligt undersøgte områder – fx er den hyppige bemærkning "ikke truffet syd for Pichincha i de senere år" direkte vildledende for flere arter, der er stadig adskillige intakte skovpletter på vestskråningen syd for Pichincha, men kun få ornitologer har besøgt området.

Egentlige fejl i bogen er dog få, og uanset de anførte indvendinger er der tale om en perle, som er helt uundværlig for enhver, der agter at se på fugle i Ecuador.

Niels Krabbe

Birds of Seychelles

Adrian Skerrett, Ian Bullock & Tony Disley. 320 sider, 53 farveplancher, hft. Christopher Helm 2001. Pris kr. 365 i DOF-Salg.

Der findes næppe mere kompetente forfattere til en fugleguide for Seychellerne end Ian Bullock og Adrian Skerrett. Ian har arbejdet i naturreservatet på Aride i mange år, og Adrian har boet på hovedøen Mahé siden starten af 80'erne. Bogen dækker alle dele af Seychellerne, og fem kort i varierende målestok giver et godt overblik over de forskellige øers beliggenhed og afstandene mellem dem. De vigtigste fuglelokaliteter er gennemgået i teksten, og desuden indeholder bogen en komplet checkliste over fuglene samt kortfattede beskrivelser af de planter, der nævnes undervejs.

Bestemmelsesafsnittet består af 53 farveplancher efterfulgt af tekstafsnit, der er suppleret med sort-hvide tegninger. Alle 242 arter, der er truffet på/ved øerne eller

formodes at kunne træffes her, er behandlet, inkl. en række stormfugle og vadere, hvis forekomst i området er noget usikker. Jeg havde håbet her også at finde Hvidrygget Ryle, som jeg så på Cousin i 1988 sammen med Ian Bullock, men den er ikke blevet antaget af Seychellernes sjældenhedsudvalg. Teksten giver grundige dragtbeskrivelser samt oplysninger om de enkelte arters forekomst på øerne. Plancherne er let overskuelige med vellignende illustrationer, og dragtvariationer er grundigt dækket; der mangler dog flugttegninger af unge terner. Et plus er de små "fugle-i-felten-illustrationer", der fint fanger den stemning, jeg husker omkring fuglene.

Bogen er den til dato mest komplette felthåndbog for Seychellerne og henvender sig til folk, der tager feltbestemmelse seriøst. Tidligere håndbøger har koncentreret sig om almindeligt forekommende (yngle)fugle, mens denne vægter sjældne og tilfældige gæster lige så højt, og det er da også her, at feltbestemmelsen kan blive en udfordring. Alt i alt en flot og uundværlig bog til Seycheller-rejsen, om end formatet (15,5 × 23,5 cm) og vægten (700 g) måske er lidt i overkanten for en rejsehåndbog.

Henrik Kisbye

Også modtaget:

Birds, Mammals & Reptiles of the Galápagos Islands

Andy Swash & Rob Still. 168 sider, 53 farvetavler, mange kort, farvefotos og andre illustrationer, indb. Wild Guides og Pica Press, Hampshire & East Sussex, 2000. Pris £ 16,99.

Denne bog bryder med traditionen, idet de 53 farvetavler er fremstillet med den nyeste digitale teknologi, og på de fleste af tavlerne er fotos af dyrene indsat på en fotograferet naturbaggrund. Virkningen er ofte overraskende god, dog kan for kraftige skygger f. eks. forlede

beskueren til at tro, at bugen på Bæltestødfiskerens hun (tavle 27 og s. 29) er sortagtig, ligesom den røde aftensol på tavle 20 giver Marbled Godwit et for rødt skær. Med dagens teknik skulle det være muligt at klare sådanne småproblemer. Derimod er det indbyrdes størrelsesforhold på hver tavle godt ramt. Formodentlig er denne fremstillingsproces betydeligt billigere end de gængse håndmalede tavler, så det er nok noget vi vil se mere til i fremtiden. Bogen er den første fieldguide, der dækker alle pattedyr, fugle og krybdyr på Galápagos. Til hver art er der oplysninger om status, udseende, stemme og adfærd, og Darwins finker får et par ekstra sider. En handy og let lille guide til Galápagos-rejsen, meget bedre end den gamle af Michael Harris (1982).

Galápagos Diary

Hermann Heinzel & Barnaby Hall. A complete guide to the archipelago's birdlife. 272 sider, mere end 640 farvefotos, mange stregtegninger og kort, hft. Christopher Helm, London. 2000. Pris kr. 265 i DOF-Salg.

Fotografen Barnaby Hall har fået følgeskab af kunstneren Hermann Heinzel på en rejse i Galápagos' spændende ørige, og ud af dette makkerskab er kommet en meget smuk bog. Det er både en rejsedagbog og en fuglebog, udstyret med fremragende fotos og skitser, der fremhæver fuglenes karakteristiske stillinger, og garneret med letlæselige håndskrevne beskrivelser af øjeblikssituationer. De fleste fugle truffet på øerne er beskrevet, men bogen kan alligevel ikke bruges som fieldguide, da det vil kræve for megen bladren frem og tilbage – opbygningen er ikke systematisk. Bogen afsluttes med en checkliste, der giver status for hver art og nævner de øer, hvor den er set. Skulle nogle læsere genkende navnet Hermann Heinzel uden at kunne placere det, kan det fortælles, at han bl.a. har illustreret *Pareys Vogelbuch* (1972). Siden har han udviklet sig til en stor kunstner. En meget lækker bog, der dog havde fortjent at være indbundet.

